

**2021–2022 M. M. LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO II SRAUTO UŽDUOTIES
MOKINIŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA**

TEKSTO SUVOKIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 12)

Pastabos:

1. Atsakymai į atvirosius klausimus gali būti formuluojami kitais žodžiais.
2. Atsakymai, vertinami rankiniu būdu mokiniui testą atlikus elektroninėje užduočių atlikimo sistemoje, vertinimo instrukcijoje yra paryškinti.

Kl. Nr.	Galimi atsakymai	Taškai	Vertinimo pagrindimas
I tekstas			
1.	Sutinka, nes atsiprašo už padarytą skriaudą / atsiprašo / pripažįsta padaręs skriaudą / ir pan.	2	Atsakyta teisingai ir pasiremta tekstu.
		1	Atsakyta teisingai, tačiau tekstu nesiremiama. / Neįvardytas Don Kichoto požiūris, tik tinkamai komentuojamas jo elgesys / tinkamai pacituota.
		0	Atsakyta neteisingai / neatsakyta.
2.	Įspūdžiu	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.
3.	Romanas	1	Pasirinktas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinktas netinkamas atsakymas / neatsakyta.
4.	Don Kichoto, nes jis turi kilnių tikslų / liūdi / sielojasi / kremtasi dėl kitų nelaimių / ir pan. Sančos Panso, nes Don Kichoto žygiai beprasmiški / siekiai neatitinka tikrovės // nes Pansai rūpi tik nauda / ir pan.	2	Išsakytas pritarimas pasirinkto veikėjo nuomonei ir tinkamai argumentuota tekstu.
		1	Išsakytas pritarimas pasirinkto veikėjo nuomonei / tinkamai argumentuojama tekstu ar tinkamai cituojama.
		0	Atsakyta neteisingai / neatsakyta.
II tekstas			
5.	Kalbininko požiūris – Pravardės susijusios su bendruomenės tradicijomis. Psichologo požiūris – Pravardės moko žmones savikritikos.	2	Pasirinkti du tinkami atsakymai.
		1	Pasirinktas vienas tinkamas atsakymas.
		0	Pasirinkti netinkami atsakymai / neatsakyta.

Kl. Nr.	Galimi atsakymai	Taškai	Vertinimo pagrindimas
Bendrieji klausimai			
6.	<p>Pravardė gali būti vertinama ir teigiamai, ir neigiamai.</p> <p>Neigiamai, kai žmogų skaudina, / pabrėžia jam pačiam nepatinkančias fizines ypatybes ar nemalonius įvykius, / pravardės tampa patyčiomis.</p> <p>Teigiamai, jei džiugina / išryškina kokį nors pranašumą / jam patinkančias savybes / pasiekimus. Pvz., Don Kichotas apsidžiaugia Liūdnojo Vaizdo riterio pravarde, nes laiko ją pelnyta savo riteriškais žygiais ir nepaiso, kad pravardė atskleidžia apgailėtiną jo išvaizdą. / Gali išmokyti į savo ydas žiūrėti su humoru. / Siekiama išlaikyti bendruomenės identitetą.</p>	4	<p>Atskleistas vertinimo prieštarumas. Argumentuojama tinkamai, remiantis abiem tekstais. Parašytas rišlus ne trumpesnis nei trijų sakinių ir kalbos požiūriu taisyklingas tekstas.</p>
		3	<p>Atskleistas vertinimo prieštarumas. Argumentuojama tinkamai, remiantis abiem tekstais. Parašytas rišlus ne trumpesnis nei trijų sakinių tekstas. Yra kalbos klaidų.</p>
		2	<p>Atskleistas vertinimo prieštarumas. Argumentuojama tik vienu tekstu arba abiem tekstais, tačiau ne visai tinkamai. / Atskleistas vienas galimas vertinimas, argumentuojama tinkamai abiem tekstais.</p>
		1	<p>Atskleistas vertinimo prieštarumas, bet neargumentuojama. / Atskleistas vienas galimas vertinimas, bet neargumentuojama. / Pateikta pavyzdžių, bet neįvardytas galimas vertinimas.</p>
		0	<p>Atsakyta neteisingai / neatsakyta.</p>

KALBOS PAŽINIMAS IR VARTOJIMAS
(Taškai dalijami iš dviejų. Maksimalus taškų skaičius – 16)

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Vertinimas																																										
7.	<p>Jie išsuka iš kiemo ir smagiai žingsniuoja miškelio vieškeliu: senas aukštas žmogus ir pablyškęs berniukas. Žvirgždas girgžda po jų kojomis, aplinkui tvyrantis rudens rūkas migdo skarotas egles, kirtimuose vešinius lazdynus. Pakelėje tarp seniai jau bežiedžių, tačiau vis dar mėlynai žalių ugniažolių šliaužia sraigė, sunkiai velka drėgnus savo namus. Berniukas trumpam pritupia prie skubančio į rudenį moliusko, atsargiai paliečia pirštu jo ragučius – sraigė išsigando, pasislėpė saugiam kalcio kiaute. Kaži kur traksteli šakelė, nuo medžio pabyra sunkūs lašai – tai paukščiai ar voverės trumpam pažadino snaudžiančius medžius. Tačiau berniukui nedrąsu atsilikti nuo senelio, jį baugina atklystantys iš miško tylūs, paslaptingi garsai ir blyškus mėnulio veidas. Jis galėtų prisiekti, kad akimirksnį jaučia kažkieno žvilgsnį.</p> <p>Jį persmelkia šaltas nepažįstamų akių spindulys.</p>	10	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.																																										
8.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Žodis</th> <th style="text-align: center;">Kalbos dalis / Veiksmazodžio forma</th> <th style="text-align: center;">Giminė</th> <th style="text-align: center;">Skaičius</th> <th style="text-align: center;">Linksnis</th> <th style="text-align: center;">Įvardž. f.</th> <th style="text-align: center;">Laipsnis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">svarbiausia</td> <td style="text-align: center;">Būdvardis</td> <td style="text-align: center;">Bev.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Aukšč.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">galiausiai</td> <td style="text-align: center;">Prieveiksmis</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">Aukšč.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">jisai</td> <td style="text-align: center;">Įvardis</td> <td style="text-align: center;">Vyr.</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">Vard.</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">nepastebėtas</td> <td style="text-align: center;">Dalyvis</td> <td style="text-align: center;">Vyr.</td> <td style="text-align: center;">Vns.</td> <td style="text-align: center;">Vard.</td> <td style="text-align: center;">–</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">baltųjų</td> <td style="text-align: center;">Būdvardis</td> <td style="text-align: center;">Vyr.</td> <td style="text-align: center;">Dgs.</td> <td style="text-align: center;">Kilm.</td> <td style="text-align: center;">+</td> <td style="text-align: center;">–</td> </tr> </tbody> </table>	Žodis	Kalbos dalis / Veiksmazodžio forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Įvardž. f.	Laipsnis	svarbiausia	Būdvardis	Bev.	–	–	–	Aukšč.	galiausiai	Prieveiksmis	–	–	–	–	Aukšč.	jisai	Įvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	+	–	nepastebėtas	Dalyvis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	–	baltųjų	Būdvardis	Vyr.	Dgs.	Kilm.	+	–	5	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.
Žodis	Kalbos dalis / Veiksmazodžio forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Įvardž. f.	Laipsnis																																							
svarbiausia	Būdvardis	Bev.	–	–	–	Aukšč.																																							
galiausiai	Prieveiksmis	–	–	–	–	Aukšč.																																							
jisai	Įvardis	Vyr.	Vns.	Vard.	+	–																																							
nepastebėtas	Dalyvis	Vyr.	Vns.	Vard.	–	–																																							
baltųjų	Būdvardis	Vyr.	Dgs.	Kilm.	+	–																																							
9.	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Lietuvos Metrika“ neabejotinai yra vienas svarbiausių Lietuvos istorijos paminklų. 2. Norėdami peržiūrėti išsamią svetainės saugumo politiką ir leidimus, paspauskite ant spynos simbolio. 3. Tam, kad netektų nusivilti, visuomet atidžiai patikrinkite prekių pristatymo ir grąžinimo terminus bei sąlygas. 4. Tačiau per daug atvirauti nevertėtų, ypač jeigu prašoma asmeninių duomenų. 5. Apie planšetes nebereikėtų galvoti tik kaip apie pramogoms skirtą prietaisą – jos tampa vis universalesnės. 	8	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.																																										

	<p>6. Į planšetinį kompiuterį galima įrašyti mokomųjų žaidimų.</p> <p>7. Neabejojama, jog įsteigus įmonę kartu bus sukurta naujų programų bei paslaugų, ir tai paskatins naujų verslų kūrimąsi.</p> <p>8. Be to, kad internetinės kameros suteikia galimybę žmonėms bendrauti ir fiksuoti norimas akimirkas, jos atveria kelią grėsmei būti sekamiems.</p>		
10.	<p>Autorius baigdamas straipsnį apibendrina: „Gali būti, kad dabarties pasaulis, kuriame žmogiškuosius trūkumus tarsi lygintuvu užlygins mašinos, artimiausiu metu pasipildys keliais dirbtiniais kūriniais, tačiau žmogiškumo požiūriu toks pasaulis bus labiau nuskurdęs.“</p> <p>Dirbtinio intelekto, mašinos, lyginimas su žmogaus intelektu teigiant, kad štai, žiūrėkit, šis intelektas jau geba daug veiklos rūšių atlikti kaip žmogus, o kai kurias net geriau už jį, yra klaidinantis.</p> <p>Gyvūnai, lygiai kaip ir žmogus, geba žaisti ir įsivaizduoti galimybes, o dirbtinis intelektas negali veikti ten, kur yra dviprasmybių, todėl jis, pavyzdžiui, negeba atpažinti ironijos – gali žaisti šachmatais, bet negali žaismingai flirtuoti.</p>	3	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.
11.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sudėtinio bejungtukio sakinio dėmenys 2. Išplėstinė dalyvinė aplinkybė 3. Sudėtinio sujungiamojo sakinio dėmenys 4. Šalutinis pažyminio sakiny 5. Sudėtinio bejungtukio sakinio dėmenys 6. Išplėstinis pažyminis po pažymimojo žodžio 	6	Už kiekvieną teisingą atsakymą – 1 taškas.

TEKSTO KŪRIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 32)

TEKSTO TURINIO VERTINIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 13)

Aspektas	Aprašai	Taškai
Temos suvokimas ir plėtojimas	Tema suvokta, plėtojama puikiai, pasirinkti aspektai išryškina jos aktualumą.	5
	Tema suvokta, plėtojama tinkamai, jos esmei atskleisti pasirinkti tinkami aspektai.	4
	Tema iš esmės suvokta, aspektai pasirinkti tinkamai, jie analizuojami, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo. / Vienas tinkamai išanalizuotas aspektas.	3
	Tema suvokta paviršutiniškai, pasirinkti temos aspektai ne visi išplėtoti arba prieštarauja vienas kitam.	2
	Tema suvokta iš dalies, pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / negebama išskirti aspektų.	1
	Tema nesuvokta / rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema.	0
Teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas ir vertė	Visi teiginiai puikiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentai parinkti taikliai; jų parinkimas rodo mokinio brandą, išprusimą, konteksto išmanymą.	5
	Visi teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Argumentų pakanka. Jie svarūs, įtikinami.	4
	Visi teiginiai pagrindžiami, remiantis literatūros (kultūros) žiniomis ir savo patirtimi. Didžioji dalis argumentų yra tinkami, bet kartais nepavyksta išvengti jų atsitiktinumo.	3
	Argumentai formalūs, paviršutiniški / ne visi teiginiai pagrįsti.	2
	Bandoma argumentuoti.	1
	Neargumentuojama / tuščiažodžiaujama.	0
Mokinio individualybės atsiskleidimas	Rašinyje ryškiai atsiskleidžia mokinio mąstymo ir raiškos individualumas; idėjos perteikiamos kūrybiškai, originaliai komponuojant tekstą.	3
	Rašinyje atsiskleidžia mokinio mąstymo / raiškos individualumas.	2
	Rašinyje yra individualaus mokinio mąstymo apraiškų.	1
	Rašinyje neatsiskleidžia individualus mokinio mąstymas.	0
Bendra taškų suma		13

TEKSTO STRUKTŪROS IR KALBINĖS RAIŠKOS VERTINIMAS

(Maksimalus taškų skaičius – 7)

Aspektas	Aprašai	Taškai
Teksto struktūra ir nuoseklumas	Struktūra tinkama pasirinktam žanrui, tekstas nuoseklus.	2
	Bandoma paisyti struktūros reikalavimų, tekstas nuoseklus. / Struktūra tinkama, tačiau yra nuoseklumo trūkumų.	1
	Nepaisoma struktūros ir nuoseklumo reikalavimų.	0
Stiliaus, žodyno ir sintaksinių formų tinkamumas	Rašydamas mokinys atskleidžia savo iškalbą ir erudiciją. Atskleidžiamas gebėjimas pasinaudoti visais reikalingais kalbos klodais. Kalba aiški, sklandi. Žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi. Vienas kitas neesminis trūkumas.	5
	Kalba aiški, sklandi. Žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi. Gali pasitaikyti tikslumo trūkumų.	4
	Kalba iš esmės aiški, sklandi. Žodynas nepakankamai turtingas; sakinių sandara mažai įvairuoja. Pasitaiko tikslumo trūkumų.	3
	Pasitaiko aiškumo, sklandumo, sakinių struktūros trūkumų. Žodynas ribotas. Sakinių sandara neįvairi. Daug tikslumo trūkumų.	2
	Yra daug aiškumo trūkumų; nejaučiamos sakinio ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	1
	Kalba neaiški, nerišli; sunku suprasti turinį. Sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	0
	Iš viso	7

RAŠTINGUMO (GRAMATIKOS, ŽODYNO, RAŠYBOS, SKYRYBOS) VERTINIMAS
(Maksimalus taškų skaičius – 12)

Klaidų skaičius	Taškai
0	12
1	11
2	10
3–4	9
5–6	8
7–8	7
9–10	6
11–12	5
13–14	4
15–16	3
17–18	2
19–20	1
21 ir daugiau	0

Pastabos:

1. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikytini atvejai, nurodyti 5–10 klasių vadovėliuose, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ ir „Kalbos klaidų sąrašė“.
2. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos nedubliuojamos ir laikomos atskiromis klaidomis, išskyrus atvejus, kai ta pati rašybos klaida pasikartoja bendrašakniuose žodžiuose kelis kartus, pvz., gryžti, sugryžimas, tokios klaidos laikomos viena klaida.
3. Viena skyrybos klaida laikoma tik to paties įterpinio neskyrimas ir ta pati citatos skyrybos klaida. Kiti skyrybos atvejai nedubliuojami.
4. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.
5. Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos ir stiliaus klaidos skaičiuojamos tik 200 žodžių apimties teksto dalyje. Turinys ir teksto struktūra vertinami iki galo.
6. Jeigu mokinys parašė mažiau nei 200 žodžių, proporcingai mažinama taškų atsižvelgiant į teksto žodžių skaičių:

Teksto žodžių skaičius	Atimama taškų
196–177	1
176–157	2
156–137	3
136–117	4
116–100	5

Taškai atimami iš pasirinkto kriterijaus ar kelių pasirinktų kriterijų. Pastabose įrašoma, kurio kriterijaus / kurių kriterijų taškų sumažinta dėl trūkstamo žodžių skaičiaus.

Jei mokinys parašė trumpesnę nei 100 žodžių tekstą, vertinamas tik turinys, už kitus kriterijus rašoma 0 taškų.

7. Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus klaida.

8. Ta pati fakto klaida laikoma 1 klaida. Fakto klaidos svarbios vertinant argumentų tinkamumą.
